
časopis bohoslovců
Papežské koleje Nepomucenum

OBSAH:

Rozhovor s mons. rektorem Vránou při pří- ležitosti 60. letého výročí Nepomucena	2
Kard. William W. Baum k nám promlouvá.....	8
Jiří Kučera: Pedagog národa	9
Jiří Kučera: Kronika	11
Listárna	16

V Římě na svátek sv. Petra a Pavla dne 29. června 1989

Redakční rada: Zdeněk Mareš, Jiří Kučera

Za obsah jednotlivých článků redakční rada na rozdíl
od autorů nezodpovídá

Naše adresa: Pontificio Collegio Nepomuceno
Via Concordia, 1
I-00183 Roma

ROZHOVOR S MONS. REKTOREM VRÁNOU PŘI PŘÍLEŽITOSTI
60. LETÉHO VÝROČÍ PAPEŽSKÉ KOLEJE NEPOMUCENUM

Před nedávnem, na svátek sv. Vojtěcha, jsme si připomněli 60 let ode dne, kdy se konalo slavnostní posvěcení naší Papežské koleje Nepomucenum.

Šedesát let znamená v historii krátký časový úsek, z hlediska lidského se však jedná o jeden celý život. Za 60 roků se změní svět, změní se i lidé. I když to tedy není právě "nejkulatější" výročí, chceme se i my pozastavit nad touto významnou událostí. Protože však zde na stránkách napomucenské Brázdy nemůžeme vzpomínat na všechno to, co se přihodilo za oněch šest desetiletí, dovolili jsme si položit několik otázek tomu nejpočetnějšímu, mons. rektorovi Karlu Vránovi. Vždyť právě on jako starostlivý otec naší kolejní rodiny se zajímá o každodenní problémy a má na srdci osud všech zrajících služebníků oltáře.

- Redakce -

Otče rektore, jste "hlavou i srdcem" Nepomucena už jedenáct roků. Šedesáté výročí otevření našeho samináře je jistě pro nás všechny a především pro Vás důvodem k zamyšlení.

"Máte pravdu, je to důvod k zamyšlení, hlavně dnes, kdy jsme často strhávání lavinovitým kupením událostí do roztržitosti a vrhání do bezmyšlenkovitosti. V zamyšlení nad smyslem 60tiletého trvání Nepomucena nemůže a nesmí chybět ani zpytování našeho svědomí a srdce, nemůže a nesmí chybět zkoumání znamení času. Zamyšlím se nejen nad minulostí, která se už nevrátí, ale také - a především - nad minulostí, která se prodlužuje do naší přítomnosti

a spolupodmiňuje a připravuje budoucnost. Minulost Nepomucena je vepsána do jeho dneška a vpisuje se do jeho zítěků. Promlouvá k nám o podstatě a smyslu našeho ústavu. Nepomucenum se zrodilo a doposud trvá, protože je milovali nástupci sv. Petra, naši biskupové a náš věřící lid. Vybudovali je pro Kristovu Církev v našich zemích a chtěli, aby bylo viditelným znamením naší věrnosti k římskému Petrovu stolci. 60tiletá historie Nepomucena vyjevuje sílu křesťanské naděje. V krajně svízelných situacích, jako byla druhá světová válka a jako je dnes už 40 let trvajícím odloučení od domova, Nepomucenum si našlo vždy cestu dopředu. Opíralo se nikoli o lidskou chytrost ale o Boží prozřetelnost, o ochranu našich světců, o modlitbu a křesťanskou solidaritu svých přátel. Zde jsou jeho zdravé a živé kořeny; zde jsou jeho pevné duchovní základy. "

Mohl byste našim čtenářům stručně popsat Vaše první "setkání" s Nepomucenem ?

" Živě si vzpomínám na pozdně listopadový sobotní večer roku 1945. Po týdenní, dobrodružné a namáhavé jízdě dvěma starými autobusy, pod vedením dnes už legendárního vicerektora Mons. Bezdíčka, jsme dorazili do naší koleje. Překvapilo mě hned několik věcí. Předně velikost a prostornost budovy s třemi poschodími a dvěma suterény, s pokojíky 5 až 6 metrů vysokými - a ovšem zahrada s piniemi a palmami. Rázné, strohé a úryvkovité pokyny monsignora Bezdíčka mě už nepřekvapovaly. Zvykl jsem si na ně už během dlouhé cesty. Příjemně na nás zapůsobila menší oduševnělá postava tehdejšího rektora monsignora Rovedy. Když nás vítal v kolejní kapli, kde jsme hned po příjezdu děkovali Pánu za šťastnou cestu, většinou jsme mu nerozuměli. Mluvil na nás totiž italsky. Prefekt, P. Stejskal, který jediný z nás už v koleji pět let studoval, tlumočil rektorův vřelý pozdrav na přivítanou. Radost a dojetí vyzařovaly z moudrých očí a z klidných, téměř neitalských gest rektora Rovedy. Mluvil k nám srdcem a této řeči jsme rozuměli. Další silný a nezapomenutelný dojem jsme si odnesli z prvního setkání se Sestrami Boromejkami.

I ony přišly pozdravit nové alumny. Malá ale čiperná a mateřská Sestra Nolaska, tehdejší představená, hned připravila skromnou, poválečnou večeři s teplým čajem. Jsou to velmi prosté vzpomínky. Ale právě ve své průhledné prostotě hřejí doposud jako ten první kolejní čaj. "

Snad by bylo vhodné zmínit se o tehdejších způsobu života v domě.

" Bylo by toho hodně, o čem bych se mohl rozhovět. Pro^{to} byl právě ten tehdejší způsob kolejního života zcela nový a silně překvapivý. Měl jsem sice už za sebou zkušenost komunitního života v konviktu Arcibiskupského gymnázia v Praze. Ale to bylo něco naprosto jiného. Od kvinty až do oktávy jsem žil v Praze v soukromí jako mnoho jiných studentů. V koleji jsem uslyšel slova "řád" a "pravidla" s jejich požadavky. A nejen uslyšel, ale i brzy též poznal vlastní zkušenosti. Jen pár příkladů. Ráno nás ve třičtvrtě na šest budil zvonek. Hned na to prefekt - nebo jeho zástupce - obcházel všechny pokojíky, zaklepal na dveře a slyšitelně zavolal: *Benedicamus domino*. Každý mu pak odpovídal méně zvučným: *Deo gratias*. Podle tehdejších kolejních pravidel studenti si měli navzájem vykat. Toto nařízení jsme nechápali. Během týdenní cesty v autobusech jsme se tak silně spřátelili a skamarádili, že nám bylo zatěžké odvyknout si najednou tykání. Musím říci, že vedení koleje - včetně monsignora vicerektora Bezdička - netrvalo na zachování této kolejní normy. Jedině pan prefekt, který byl z nás nejstarší a už kněz, vytrval při dřívější tradici. A ovšem i naši představení nám nadále a bez výjimky vykali. Podle kolejního řádu svou korespondenci jsme odevzdávali v otevřených obálkách monsignoru vicerektorovi, který také přijímal a otevíral dopisy nám adresované. Dnes se nám zdá tento způsob dost zvláštní. S odstupem času mohu říci, že měl i pozitivní význam. Mohl jsem to osobně konstatovat. No víte, nakonec je to otázka důvěry, otevřenosti a průhlednosti. Musím se trochu usmát, když se dnes tolik mluví o "glasnosti". My jsme ji po svém pěstovali už tehdy. Na vycházky - dvakrát týdně - jsme chodili v šestičlenné skupině. Měli jsme vždy společný cíl. Obyčejně to byl nějaký římský kostel. Tak jsem za šest let mohli dobře poznat téměř všechny umělecké

a sakrální památnosti tohoto nádherného města. Chodili jsme vždy v klerice přepásané fialovým cingulem, znakem to Nepomucena. Tempora mutantur... Dnes se mohou zdát tehdejší způsoby kolejního života divné. Sám za sebe mohu říci, že mě nijak netížily. Byly tak relativní a okrajové, že nemohly zastínit to hlavní a podstatné: duchovní život, vyjasňování a upevňování kněžského povolání a náročné, pro mne nové a lákavé studium filozofie a teologie. S určitou nostalgií vzpomínám na to, že téměř všechny předměty se přednášely latinsky. Latinské byly i texty a zkoušky. "

Chtěl bych se zeptat i na počáteční problémy či úspěchy Vašeho rektorování.

" Těch problémů bylo značně víc než úspěchů. Prvním a největším problémem jsem byl já sám, jak pro sebe tak i pro Nepomucenum, a vůbec asi pro mnoho jiných. Nějak jsem to tušil, když jsem se dlouho a přímo hamletovsky potýkal s otázkou, zda mám či nemám přijmout přání mých církevních představených a vzít na sebe rektorskou odpovědnost za Nepomucenum. Znal jsem - a doposud znám - své osobní meze. Nepovažuji se vůbec za charismatického rektora. Moje dlouholetá - přesně řečeno jednadvacetiletá - předcházející zkušenost vyrostla v akademickém světě, a to ještě ve světě filozofie. Moji studenti ji žertovně nazývali " přítelkyní oblaků ". Jak jsem měl sestoupit ze svých abstrakcí na pevnou půdu administrativních starostí? Točila se mi z toho hlava. Snad i někdy bolela. Za první úspěch považuji, že jsem přece jen poslechl a vrátil se do Nepomucena jako rektor. Jsem dodnes vděčný mnoha přátelům, kteří mi dodávali odvahu slovem i skutkem, a hlavně mému předchůdci, Mons. Plannerovi, který mě jemně a opravdu bratrsky uváděl do tajů rektorského úřadování, účetnictví a podobných mně tehdy zcela neznámých oblastí. Druhá starost se týkala našich Sester Boromejek. Bylo to myslím někdy v půli února roku 1978, když mi představená a nezapomenutelná "mátinka" Bonita oznámila " Jobovu zprávu ": Po velikonocích odcházíme definitivně do Vídně. Je to přání naší generální představené. Druhý úspěch tkvěl v tom, že se mi podařilo uprosit generální představenou vídeňských Boromejek, aby své dvě sestry /Reginu a Beatu/ a "mátinku" Bonitu ponechala v koleji, dokud nenajdu za

ně náhradu. Byly tu i jiné a další problémy. Potřeboval jsem nutně vicerektora. Z Nepomucena odešla také, už před mým příchodem, kanadská kolej, která měla v pronájmu druhé a třetí poschodí a část suterénu. Na volné místnosti si dělali chuť někteří příliš podnikaví římszí páni. Prý je potrebovali pro školy. Podařilo se nám přece jen ubránit kolej a také ji pomalu zase naplnit.

Tento úspěch, mohu-li tak nazvat překonávání tehdejších ale i dnešních problémů, připisují sv. Josefu, našemu mocnému ochránci."

Co se, podle Vás, za tu dlouhou dobu změnilo ?

" Změnilo se toho moc, a nejen v Nepomucenu. To je nevyhnutelné. Žijeme přece v proměnlivém a proměňujícím čase. Pro Řím a pro Církev vůbec, ale i pro Nepomucenum velkou změnu znamenalo úmrtí dvou papežů v roce 1978: Pavla VI. a Jana-Pavla I. A ještě většší změna nastala nepředvídanou volbou nynějšího papeže Poláka Karola Wojtyly. Skoro v téže době přišly do kolejje nové, také polské Sestry, které byly uvedeny do domácnostních starostí Sestrami Boromejkami. Pomalu jsme obnovili i t.zv. konvikt, který v Nepomucenu poskytuje pohostinství studujícím kněžím jiných národností. Na žádost Svatého stolce jsme na několik let přijali většinou francouzské bohoslovce, kteří odešli z Eccônu a vraceli se zpět do katolického společenství. Po nich přišla do Nepomucena - a doposud zde žije - skupina bohoslovců, vesměs starších povolání, ze Spojených Států. Nazývají se obláti Sedes Sapientiae. Přípravují se u nás jako misionáři pro Puerto Rico. Velkou událostí byla návštěva Svatého Otce v Nepomucenu. Přišel konečně i vicerektor P. Václav Plíšek. Po jeho odchodu jsme dostali nynějšího pana vicerektora monsignora Škodu. Nemohu nepřipomenout ještě další změnu významnou pro život kolejje. Myslím zde na jmenování dvou biskupů pro Čechy a Slováky žijící v zahraničí: Mons. Škarvady a Mons. Hrušovského. Ve výpočtu změn a proměn bych mohl ještě dlouho pokračovat. Přicházeli noví bohoslovci, naši i cizinci. Renovovali jsme kolejní kapli. Pořídili jsme do ní barevná okna znázorňující naše světce a světice. Obnovili jsme

fasádu a střechy budovy, a nyní upravujeme vnitřní prostory. Žijeme prostě v proměnách. Není jiné cesty k zachování identity našeho Nepomucena. Jedno italské přísloví říká: rinnovarsi o morire, obnovit se nebo zemřít. Nepomucenum chce však žít, a proto se chce a musí obnovovat a proměňovat. Nezměnilo se jeho poslání v Království Božím. Nezměnila se ani naše víra v jeho duchovní smysl ani naše láska k jeho existenci a rozvoji. "

Jak se díváte na budoucnost Nepomucena ?

" Na budoucnost Nepomucena se dívám s nadějí. Vyrůstá z mé jedenáctileté zkušenosti. Nedělám si iluze. Problémy a starosti zůstanou vždy naším denním chlebem. Nejen každá zem, ale i každý čas - i ten budoucí - má chleba o dvou kůrkách. To je dobré, má to tak být. Moje naděje má zcela konkrétní tvář a jméno. Jmenuje se - Kristus, Matka Boží a Matka Církve, jmenuje se též sv. Josef - a do její tváře jsou vepsána jména našich nebeských ochránců. Naději Nepomucena opírám o tuto duchovní vertikálu, bez níž se nikdy nic pořádného nepostaví, ani budoucnost naší koleje. Vertikála však neruší horizontálu nýbrž ji umožňuje a umocňuje. Řečeno prostými slovy: kladu budoucnost Nepomucena zcela a bez výhrad do rukou Božích, do mateřské péče Panny Marie, do otcovské starostlivosti sv. Josefa, do bratrské a sesterské lásky našich světců a světic - a proto vím, že záleží na nás všech, na našem odhodlání stát při Nepomucenu a k Nepomucenu - dnes i zítra. Tato naše společná odpovědnost tíží jako kříž, ale také osvětluje a dává konkrétní tvar i smysl našemu každodennímu počínání. Určuje i směr mé nepomucenské naděje, která kotví v Boží prozřetelnosti, ale pohybuje se na pozemských cestách. Směřuje domů, k diecézím našich zemí; touží po tom, aby mohli opět volně docházet naši bohoslovci do Nepomucena, které pro ně bylo založeno a které na ně čeká. Je to utopie ? Je to sen ? Jsem přesvědčen, že je to víc - je to moje, naše n e p o m u c e n s k á n a d ě j e .

Kard. William W. Baum k nám promlouvá

Dne 16. května, na svátek patrona koleje sv. Jana Nepomuckého, koncebroval mši svatou v naší kapli J. Em. Corrado kard. Bafile. Bylo tak vzpomenuo i 20 let od smrti pražského arcibiskupa Josefa kard. Berana. Slavnosti se zúčastnil kromě dalších vzácných hostů, i J. Em. William kard. Baum, prefekt Posv. kongregace pro katol. výchovu, jenž pozdravil všechny přítomné těmito slovy:

" Děkuji představeným Papežské koleje Nepomucena za pozvání, jehož se mi dostalo při příležitosti vzpomínkové slavnosti 20. výročí smrti vašeho velkého a pro všechny nezapomenutelného kardinála Berana, který zemřel právě zde ve vaší koleji, jež se pro něho v letech exilu stala domovem.

Touto podmanivou a slavnostní vzpomínkou dokazujete nejenom, že jste nezapomněli na velkého vyznavače víry, ale že jeho památka je stále živá. Jeho velký duch žije zde: duch oběti, lásky, víry a především duch věrnosti Církvi, jak správně uznal a zdůraznil papež blahé paměti Pavel VI. Byl to vskutku právě on, kdo určil, aby tělesné pozůstatky kardinála Berana měly své místo v Bazilice sv. Petra, v blízkosti hrobu prvního z apoštolů.

Těší mě, že právě s vaším kardinálem mě spojuje cosi neobvyklého: ano, jeho kardinálský titul při kostele Svatého kříže na Flaminii byl určen v Konsistoři dne 24. května 1976, právě mně. Tohoto datumu bych taktéž vzpomenul ještě i z jiného důvodu.

V zasedání Konsistoře, právě v ten den, byl jmenován kardinálem nynější arcibiskup pražský, Jeho Eminence Tomášek. Byl tehdy jmenován " in pectore " a jeho jmenování bylo zveřejněno až v Konsistoři dne 27. června následujícího roku 1977. Můžeme říci, že jsme skutečně " spolubratry v kardinálském úřadě " ! Víte sami lépe než já, jakým je zářivým a výchozím bodem pro katolíky ve vaší vlasti tento odvážný nástupce na svatovojtěšském stolci.

Mojí návštěvou zde mezi vámi se mi splnilo toužebné přání poznat vaší kolej, která si právě tento rok připomíná 60 let své existence; a i dnes v tak nesnadných letech pro Katolickou Církev v Československu, se stává prostředníkem mezi Stolcem sv. Petra a vaší vlastí. Protože představení tohoto ústavu si jsou zajisté vědomi důležitosti této úlohy, obracím se k nim se svým poděkováním za jejich vzácnou a horlivou aktivitu.

Vy, drazí seminaristé, kteří se těšíte z privilegia, že můžete studovat v tomto vznešeném městě, využijte s vážností a zodpovědností tohoto času, určenému k přípravě na kněžství. Dělejte to nejenom s vědomím, že budete smět, ale budete i muset lidem dávat to, co mohou pouze od vás očekávat: slovo Jeho pravdy, Jeho lásku a spásu.

Vám všem - představeným, alumnům, a nezapomeňme ani na sestry a všechny kdo spolupracují na dobrém chodu tohoto domu, dobrodincům a přátelům - přeji ze srdce hojnost Božího požehnání. "

" Já jsem dobrý pastýř.
Dobrý pastýř dává za ovce
v sázku svůj život... "

PEDAGOG NÁRODA.

Tak je nazýván muž, jehož úžasná osobnost, pevný charakter a příkladná statečnost se nesmazatelně zapsaly do dějin katolické církve v Československu.

František kardinál Tomášek. Primas český a hlava všech věrných křesťanů naší vlastí. Nestor kardinálského sboru a naděje věřícího lidu v celém českém národě. Je naprosto neuvěřitelné, že se tento dlouholetý neúnavný bojovník za

Kristovo evangelium dožívá za několik málo dní ve zdraví a duševní čilosti devadesáti let ! Tato skutečnost je stejně tak fantastická, jako nepřetržitá a obětavá práce tohoto velkého a pokorného pastýře, sluhy Božího a odhodlaného nositele pochodně Kristovy víry. Můžeme bez nadsázky říci, že kardinál Tomášek je nyní vskutku první osobností v Československu, vzorný a nebojácný šéfitel pravého pokoje a pedagog národa. Živá legenda, jejíž tvář je již unavena neustálým bojem a častými porážkami či ústupky. Duch však zůstal nezlomen a zocelený každodenní poctivou námahou na vinici Páně šíří dále světlo Kristovy nauky. Je vzorem mladé generaci. Neohroženým strážcem dědictví svatých Cyrila a Metoděje, mluvčím celého národa a příkladným nástupcem svých velkých předchůdců.

Otec kardinál se narodil 30. června 1889 v severomoravské Studénce, jako druhorozený ze šesti dětí. Po studiích na Slovanském gymnáziu v Olomouci a v místním Arcibiskupském semináři, byl roku 1922 arcibiskupem Stojanem vysvěcen na kněze. Po pedagogické praxi přijal jako profesor bohoslovecké fakulty v roce 1949 biskupské svěcení z rukou arcibiskupa Matochy. Po čtyřleté internaci v padesátých letech a dlouholeté práci administrátora v Hůzové na Olomoucku byl v roce 1965 Svatým otcem Pavlem VI. jmenován apoštolským administrátorem pražské arcidiecéze a po dvanácti letech kardinálem.

My, bohoslovci z papežské koleje Nepomucenum, přejeme jeho eminenci Františku kardinálu Tomáškovi dar zdraví, síly a naděje do příštích let života. Je naším kardinálem a nejvyšším představeným, což s vděčností vyjadřujeme i v našem pozdravném listě. " AD MULTOS ANNOS ! "

J. K.

K R O N I K A

" A kdybych loňskou růži
chtěl utrhnout v zahradě červnové
anebo růži utrženou
na čelo keře vrátit zase,
nemohu... "

J. Zahradníček

Vážení přátelé, " loňskou růži v zahradě červnové " již opravdu utrhnout nemůžeme, máme však možnost se s neskrývaným obdivem kochat dokonalou krásou z Boží palety nepřeberných odstínů barev a z hojnosti vůní a dojmů letošní " červnové zahrady " i stále teplejšího léta. Ano. Měsíc po měsíci odevzdal svůj počet všedních dnů ve štafetě času, slunce i hvězdy na letní obloze zaujaly svá místa a nově rozkvetlá budova naší koleje, slastně se opalující nemilosrdným žářem, již tuší blízkost pravidelného prázdninového odpočinku a osamění /nejinak je tomu samozřejmě i s nedočkavými semináristy/. Co říci na prahu prázdnin...? Skončil další školní rok, což by mělo být důvodem k zamyšlení a bilancování. Nepředbíhejme však /trpělivost růže přináší/ a zaleťme v duchu do doby, kdy sluníčko ještě tolik nepálilo a kdy Vás "oblažilo" naše poslední vydání kolejní Brázdy, neboť od tohoto okamžiku se přihodilo mnoho zajímavého..

Především navštívilo několik zájemců z naší komunity další kulturní akci v tomto roce, a sice koncert jednoho z římských pěveckých sborů, provozujících převážně duchovní hudbu, který se konal 16. dubna v chrámě Panny Marie Větší. Jednalo se o premiéru jejich nově nastudovaného programu liturgického zpěvu a zážitek byl vskutku pozoruhodný. Jenom kdyby na takové akce bylo více času!

Naše radost z kulturního i duchovního prožitku byla hned druhý den vystřídána obavami, neboť jsme se dozvěděli, že zdravotní stav P. Michalčíka /který s námi v koleji bydlí již delší čas/ se natolik zhoršil, že jej museli dopravit do nemocnice k důkladnému vyšetření. Ale všechny obavy se rychle rozplynuly, když se veselý a vždy optimistický kněz vrátil po dvou týdnech "domů" do koleje živ a zdrav /s lepší náladou než kdy jindy/.

To už ovšem mělo Nepomucenum plnou "hlavu" starostí, protože se blížil sváteční den pro celý ústav i jeho obyvatele. Na svátek svatého Vojtěcha, 23. dubna, připadlo totiž šedesáté výročí posvěcení budovy naší papežské koleje a tím zároveň také zahájení provozu semináře. Událost jistě velmi významná, vždyť jednoho z dřívějších kulatých jubilejí se zúčastnil i sám Svatý otec Jan Pavel II. Není tedy divu, že se od samého zařizování objevila na tvářích našich představených nejedna vráska navíc a že všichni měli dostatek práce s přípravou klidného a důstojného průběhu tak sváteční akce. Bylo pozváno přirozeně mnoho osobností, jen kněží-koncelebrantů přišlo asi třicet. Budova koleje byla již téměř týden před jubilejním dnem ve sváteční "parádě". Na stěnách přízemní chodby u vchodu do budovy připravili seminaristé malou výstavu fotografií a zajímavostí z historie založení a budování Nepomucena. Materiál k výstavce byl velmi vkusně vybrán a během instalace vystavovaných panelů nebylo nic ponecháno "náhodě". Také kolejní kaple byla nastrojena do "svátečního" a na květinové výzdobě se příliš nešetřilo.

Veškeré pracovní činnosti, úklid i "hemžení" po chodbách vystřídal vytoužený klid svátečního dne, kdy se již od časného rána začala zaplňovat naše vyzdobená a prosvětlená kaple příjíždějícími návštěvníky. Slavnostní mši svatou sloužil nestor koleje a bývalý rektor semináře Msgr. P.F. Planner. Ve své krásné promluvě vzpomněl jako pamětník podobný průběh oslav v roce 1929 a připomněl těžkosti a problémy, se kterými se představení semináře v průběhu šedesáti let trvání koleje museli "vypořádat".

Po ukončení mše svaté mohutně znějícím svatováclavským chorálem byla oslava zpečetěna slavnostním obědem. Večerní slavné požehná- ní bylo obětováno na úmysly bohoslovců a za šťastnou budoucnost koleje.

Za několik dní po této vyjíměčné události uspořádali seminaristé jednodenní pouť do překrásné Sieny. Využili jsme toho, že letošní svátek svaté Kateřiny /29. dubna/ připadl na volnou sobotu, takže zájem o pěkný výlet, spojený s poutí a modlitbami k sympatické světici, byl veliký. Členové "výpravy", vedené Msgr.P. J. Polcem, který je během těchto zájezdů znám jako průvodce, odborný poradce a výborný společník "par excellence", navštívili všechny paměti- hodnosti města, spojené se jménem svaté Kateřiny Sienské. I přes nepříznivé počasí byla nálada po celý den vynikající.

Denní stereotyp byl "vyrušen" až 14. května svatodušními svátky, které jsme prožili nejprve při společné nedělní mši svaté ráno a potom účastí na velkolepých papežských obřadech v chrámě sv. Petra. Krásné počasí už příslibným hlasem věštilo příchod horkého letního období a jen vědomí blížících se zkoušek "kalilo" čistou bezsta- rostnost všedního dne.

Pro představenstvo koleje /a hlavně pro kostelníka!/ netrvalo údobí klidného spánku příliš dlouho, neboť "maraton" slavností a koncelebrovaných mší svatých v kapli Nepomucena zdaleka ještě neskončil. 16. květen je zasvěcen svatému Janu Nepomuckému, patronu naší koleje, a je zvykem vždy pozvat na oslavu "našeho" společného svátku některého z biskupů či kardinálů jako hlavního celebranta při zpívané mši svaté. Při příležitosti letošního svátku nejuctívanějšího českého světce přijal pozvání do koleje kardinál Bafile z Vatikánu. Bylo pro nás velmi potěšující, že pan kardinál, ač staříčkový a churavý, přijel očividně rád mezi naše řady, což pak vyjádřil i svými srdečnými slovy při homilii. Kromě mnoha koncelebrantů se zúčastnil mše svaté i americký kardinál Baum.

Týden uplynul a už tu byla Slavnost těla a krve Páně. Je již známou římskou tradicí, že na " Boží tělo " po mši svaté, kterou slouží Svatý otec venku před bazilikou sv. Jana z Lateránu, jde hlava církve s Nejsvětější svátostí v čele průvodu pěšky až k Bazilice Panny Marie Větší, kde za mohutné účasti věřících,

zpívajících náboženské písně, promluví krátce k lidu a svátostným požehnáním zakončí velkolepou slavnost. Jedná se o událost vskutku mimořádnou, kterou prožívá opravdu takřka celé věčné město. Tisíce lidí, zastavení dopravy ve středu Říma a samotná přítomnost papeže, který s monstrancí absolvuje pochod bezmála dva kilometry dlouhý - to vše zanechá v návštěvníkovi těžko popsatelné dojmy. Nic z toho nemohlo pochopitelně našim bohoslovcům ujít...

Koncem května jsme absolvovali /po čtyřech měsících/ s naším spirituálem P. Špidlíkem, S.J. duchovní obnovu. Bylo to velice vhodné i aktuální také z toho důvodu, že zkoušky už doslova " stály za dvěři "...

Těsně před zkouškovou "mašinerií" vzrušilo už tak zčeřenou hladinu kolejního života kněžské svěcení našeho bývalého českého alumna Jana Vokála a tří našich amerických spolubratrů. Další z událostí, jež si vyžádala pomocnou ruku a obětavý přístup všech bohoslovců. Jen příprava kaple trvala téměř dva dny ! Po kněžském svěcení, které všichni naši jáhnové přijali z rukou Svatého otce, chtěl sloužit novokněz Jan svou první mši svatou v Nepomucenu, kde studoval a žil dlouhé roky. Datum primiční mše svaté bylo stanoveno na 29. května. V ten den se objevilo v prostorách budovy mnoho nových tváří, neboť P. Jan pozval kromě svých členů rodiny i četné italské přátele a také své známé ze svého ročního působení v USA, kde vykonával jáhenskou praxi. Při mši svaté velice hezky promluvil pan biskup Škarvada k primiciantovi a všem přítomným bohoslovcům. Zdůraznil ve svém kázání smysl i cíl našeho studia a poctivé každodenní práce pro dosažení vytouženého cíle. Celý duchovní zážitek této latinsky zpívané mše svaté podbarvil svým kultivovaným a pronikavě silným hlasem /díky Bohu, že to "přežily" skleněné vitráže v oknech kaple!/ primiciantův pozvaný kamarád ze studí-kněz, který přednesl několik pěveckých sól. Po svátečním obědě pokračovala společná zábava až do večera, kdy v kapli koleje uděloval P. J. Vokál své novokněžské požehnání.

V radostném duchu veselých událostí vkročili seminaristé /nic netušící/ do zkouškového období. Až po několika dnech, kdy zavládlo na chodbách zvláštní a nezvyklé ticho, mohl "našinec" usoudit, že zkoušky "udeřily" neočekávaně a nezvaně na nepřipravené "mužstvo". Nejzajímavější se jevila situace u "prváků", kteří se museli nějakým

způsobem vyrovnat s problémem zvaným " profesor Stella ", jinými slovy s tisícistránkovým rozbořem středověké filozofie a s jedním "postrachem" mezi zkoušejícími. Nicméně vše dobře dopadlo a všichni prošli ohněm zkoušek bez větších šrámů a úrazů. Jenom díky Bohu, že jsou veškerá "klání" za námi !

Aby míra slavnostních chvil koleje byla završena, udělil náš pan biskup Škarvada při koncelebrované mši svaté 4. června svátost biřmování studentům " první filozofie " E. Tvrdoňovi a M. Davidovi a ministerium akolytátu bohoslovcům J. Lachmanovi a Z. Marešovi. Všem spolubratrům, kteří tak postoupili o další stupeň svého duchovního růstu výše, ze srdce blahopřejeme.

Ale to již jsme v přítomnosti a čeká nás to "příjemnější", ba nejpříjemnější z celého studijního roku - odjezd na prázdniny. Už od začátku června lze pozorovat čilý turistický ruch nejen ve městě, nýbrž i v naší koleji. Turisté z Československa přivázejí různé zprávy, avšak v jedné věci /či vlastně vysněném přání/ se všichni shodují - v touze přijet na kanonizaci naší blahoslavené Anežky české. Je zřejmé, že se zde v listopadu, kdy se svatořečení koná, k nám podívají "davy" krajanů a že to pro nás - "nepomucenské", bude především obdobím silné koncentrace nervů a ukázkou výdrže fyzických dispozic. I tak se na tento /pro celý náš národ/ velký okamžik těšíme a prakticky už nyní se nemluví o ničem jiném.

Takže zbývá jen poděkovat všem našim dobrodincům za duchovní i hmotnou pomoc v tomto školním roce, popřát dar zdraví a svěžesti po dobu prázdnin a dovolených i načerpání nových sil do další práce.

NA SHLEDANOU V NOVÉM ŠKOLNÍM ROCE !

J. K.

LISTÁRNA

Ct. Sestra Bonita , naše "matinka", nám píše z Vídně:

"Drahé Nepomucenum!

Ku 60tiletému výročí přeji Vám všem, d. pánům představeným Boží požehnání, pánům studujícím dary Ducha sv., hlavně dar moudrosti; všem co se starají o denní potřebu pomoc sv. Josefa a mateřskou přímluvu naší nebeské Matky Panny Marie, a další ochranu svatého patrona sv. Jana Nepomuckého, aby Kolej dále pokračovala a tak sloužila ku cti a slávě Boží a Církvi svaté.

Též srdečný dík za časopis "Brázda". Aspoň se něco kloudného dozvím, co se děje radostného i smutného v nepomucenském světě. Víím, že Vás to stojí vydání, čas, práce...,ale Pán-Bůh zas pošle někoho, kdo přispěje. Děláte tímto časopisem velkou radost. Pán Bůh zaplatí!"
Srdečný pozdrav s modlitbou

Sr. M. Bonita.

Vídeň, 23-04-89.

Bibliotheca Cyrillo-Methodiana:

Naše čtenáře a přátele bude jistě zajímat kulturně náboženská činnost Cyrilo-metodějské knihovny, kterou založil a buduje v Raunheimu u Frankfurtu (NSR) Dr. Vladimír Neuwirth s dp. Dr. Aloisem Krchňákem a dalšími nadšenci. Dr. Neuwirth píše o poslední činnosti BCM: "Měli jsme symposium, kterého se zúčastnilo asi 34 lidí. Mluvili p. Homka, Lotyš, na téma: Baltské země - kdysi a nyní. Dále promluvila dr. Sariban-ová, ruská Tatarka, o náboženské obnově ve své vlasti a svých osobních zkušenostech. Konečně dr. Vl. Neuwirth referoval o osobnosti "paní kněžny" z Babičky Boženy Němcové,

o jejích osobních kontaktech a politickém vlivu. O posledním víkendu tu byli dva dny Slováci - na poli Církve a kultury angažovaní laici. Byl tu i pan biskup Kal'ata. Mezi účastníky byl i nám známý Dr. Josef Šrámek. Akci zorganizovali dr. Gunčaga a dr. Beatrix Smereková. - Naše výstava "Goethe und Böhmen" bude v červnu uspořádána v Ochsenfurtu a v Dillenburku. Ochsenfurt je krásné historické město v blízkosti Würzburku a Dillenburk se nachází v blízkosti Herbornu, kde byla do r. 1804 univerzita, na níž též studoval Komenský. Ve Frankfurtu jsme oslavili s Němci sv. Vojtěcha. Hlavní přednášku měl dr. Rudolf Grulich na téma: St. Adalbert - ein Heiliger für ganz Europa. - Byl jsem také v Mnichově na zasedání Arbeitsgemeinschaft der Katholiken aus Osteuropa. - V květnu pořádá paní dr. Vašíčková symposium lékařů, jehož se mám také zúčastnit. Už se jich přihlásilo 53. Mám příspěvěk "osobním povídáním" o Petru Bezručovi a o panu faráři Böhmovi (báseň Hrabýň). - V pátek 9. června hodláme uspořádat plenární schůzi BCM v Raunheimu. Starost mi dělá funkce jednatele. - Rád bych přijel do Říma, abych si s Vámi pohovořil o naší knihovně, budoucnosti kulturní práce a jiných tématech.

Pročítám deníky Vašicovy z let jeho studia teologie a zápisky z pozdějších let. Deníky jsou z velké části zpytování svědomí. Zajímavé jsou np. i jeho poznámky psané 30-12-1931 - 02-01-1932. Je to životní účtování po 25 letech kněžství. Z celého materiálu a z informací nabytých z jiných pramenů hodlám napsat přednášku na téma: Josef Vašica jako student a kněz. Je to téma přímo nepomucenské. Pro dr. Sládka, OSA, jsem napsal článek o kard. Tomáškoví, který oslaví brzy své 90tileté narozeniny. Psal jsem to zčásti v osobním tónu. Křesťanská kultura je v jistém smyslu prodloužením učitelského úřadu Církve do řádu umění a vědy. Je škoda, že někteří představitelé Církve věnují dost pozornosti lidem s tvůrčími schopnostmi. - Nepomucenum oslavilo 60 let svého trvání. Přeji tomuto ústavu, aby z něho vycházeli novosvětcenci proniknutí Duchem "Modlitby za apoštoly posledních dob", kterou napsal sv. Ludvík Grignon z Monfortu. K tomuto přání připojuji Bezručovu báseň Hořící keř, která se ztratila a z níž její autor později rekonstruoval několik veršů:

HOŘÍCÍ KEŘ

Ve mně žil
vztek kmenů šlapaných, již v Boha nevěří.
Keř hořící jsem jednou objevil;
v prach klesl jsem,
ohniví ještěři šli z mraků, z plamenů
a bílý Hospodin čněl v moři nachovém
a takto mluvil ke mně:
Jsem, který jsem...
Jdou proroci...
Mluvte teď za mne:
neboť vzbudí kmenům porobeným
proroky Hospodin.

Srdečně zdraví a přeje: Kéž vzbudí v Nepomucenu kmenům porobeným proroky Hospodin.

VI. Neuwirth.

Náš ex-alumnus a nyní misionář v Perú P. František Štaud pozdravuje Brázdu a všechny její čtenáře. Přeje všem hojně Boží požehnaní a děkuje za modlitby i za ostatní pomoc. Mimo jiné píše: "Větších novinek tu není. Já jsem teď po velikonocích, co odjeli bohoslovci, u stolu s dvanácti. Mám tu ze sousední Prelatury 5 chlapců. Požádal mne o to tamní Ordinář, aby se tu u mne připravili na seminář. Tito a dva jiní už nestudují na střední škole a tak je zaměstnávám především učení náboženství na obecné. Tady jsou 3 obecné školy. Loučíme se s dobou dešťů. V květnu začnou trvale slunné dny. Teď - dvě hodiny odp. - poprchává a je 18 stupňů, totéž uvnitř. Topení neznáme. Letošní zdejší "zima" byla bez lijáků a naše špatné silnice nejsou moc poškozeny. Úroda bude dost dobrá. Ale co tu naroste, na chleba nestačí. Většina našich lidí (hlavně ve vesnicích) chléb skoro nezná a my ve faře od velikonoc už také chléb nejíme, protože nám mouka z Caritas skončila. Nevím, kdy dostaneme další (také pro chudé). Ale mám z další dodávky strach, protože těch co prosí je moc. To píší jen proto, abyste věděli, jak tu žijeme".

Varšava:

Dziękuję za ostatni list oraz za czasopismo "Brázda"; to był naprawdę obszerny list. Dziękuję szczególnie z tego dowiedziałam się ciekawych rzeczy o których nie sposób napisać w liście. Dobry był to pomysł. - Czy już jest wiadomo kiedy odbędzie się Kanonizacja Błog. Agnieszki z Pragi?

Mamy również bardzo radosną rzecz dla naszego Zgromadzenia że po 27 latach przerwy znowu zaczniemy pracę w Krakowskim Ośrodku Wychowawczym, to znaczy pracą według naszego haryzmatu. Oczywiście wymaga to od Zgromadzenia dużego wysiłku ale Bogu niech będą dzięki że jest to możliwe.

ze jest to możliwe.

Łączę wiele serdecznych pozdrowień dla Księdza Rektora i wszechkich Kapłanów i Alumnow.

Złączona w modlitwie

S. M. Loyola

Drahá "matinko", Vaše slova nás potěšila. Děkujeme za vše, hlavně za modlitby. Ani my na Vás nezapomínáme před Pánem.

New York:

Dr. Bohumilu a paní Růže Bunžovým děkujeme i my "oráči Brázdy" za krásná a povzbuzující slova k 60. výročí Nepomucena. Vímé od našeho rektora Vrány, že Nepomucenum je Vám nejen milé ale že je pokládáte za symbol našeho náboženského a kulturního obrození. Tato Vaše slova nás velmi těší, ale také zavazují. Stůjte při nás. Píšete, že Vás "dojaly... všechny ty vzpomínky na kněze a sestřičky, kteří se zasloužili o udržení a znovu ožítí Nepomucena, ale zejména na milou matinku Bonitu, na niž máme tolik milých rodinných vzpomínek. Jak se jí vede?" Kdo může zapomenout na matinku Bonitu a na její spolusestry? To není prostě v Nepomucenu možné. Ale ani ona na nás nezapomíná a sleduje z Vídne naše radosti a starosti. Kdo ji znáte, napište jí pár slov pozdravu a vděčnosti. Adresa: Rev. Sr. M. Bonita, C.S.C.B., - Gentzasse Nr. 104, A - 1180 WIEN, Austria.

Winnipeg, Canada:

Rev. P. Jiří M. Svoboda nám posílá mnoho srdečných pozdravů a přikládá šek na \$ 20,-- pro vydavatele "Brázdy". Rádi mu věříme a velmi nás to těší, když píše, že "všichni Nepomuceni Brázdu rádi čtou...". Otče Jiří, pozdravujte od nás Msgr. Lekavého, u kterého nezapomínáme a vyprošujeme mu, aby se nám pině uzdravil. Byl tu u nás pár chvílí Otec Křivánek. Bude Vás informovat o Nepomucenu, o primici atd. Těšíme se na shledání s Vámi.

Podáno v Praze 10. května 1989:

Otče rektore,

co nejsrdečněji pozdravuji Vás osobně, celé Vaše společenství a především ty, kteří se starají o výbornou Brázdu. Je tomu už zase pár měsíců, co jsem směl být na malou chvíli v Římě a při té příležitosti ztrávit mezi Vámi několik drahých a pro mne vzácných okamžiků. Pán odpláť Nepomucenu za všechnu lásku a pozornost ke všem, kteří k Vám zavítají. Díky za dvě čísla Brázdy. Mohl jsem nahlédnout do nepomucenských radostí i starostí. — — — V minulých dnech oslavilo naše drahé Nepomucenum 60 let svého založení. Při té příležitosti jsem z Radio Vaticana poslouchal pořad, který tak pečlivě připravili Vaši studenti. Měl jsem radostně hřejivý pocit, jako když sedím s Vašimi bohoslovci v jídelně a naslouchám jejich rozhovorům. Kdykoliv během roku mám možnost slyšet je ve vatikánském rozhlasu, propuká ve mně touha vrátit se zpět — mezi ně aspoň na pár chvil. Co mám psát více, vždyť mou lásku k Římu a k Nepomucenu znáte. To není plochý sentiment. Pro mne je to realita. Děkuji Pánu, že mohu patřit k těm šťastným, kteří měli možnost poznat a prožít Nepomucenum. Jsem šťastný, že toto naše setkání (první už před šesti lety) nebylo jen jakousi epizodou ale vnitřním duchovním oslovením, které denně ožívují věrnou modlitbou za Vaš seminář. Jsem šťastný, že mohu patřit k těm, kteří zůstali věrni a nezapomněli a pomáhali a pomáhají svými modlitbami a obětmi stavět a udržovat duchovní Nepomucenum. Při našem prvním setkání před šesti lety mi jeden z Vašich Otců řekl, že bez zvláštního Božího požehnání by nebylo možné udržet Nepomucenum ani všechno to, co se vybudovalo. A to byla slova ne k diskusi ale k akci. Tehdy se zrodila má myšlenka: "Ani jeden den bez modlitby za zvláštní požehnání a ochranu pro Nepomucenum". Prosím, přijměte toto mé malé vyznání jako skromný dárek právě k té letošní oslavě 60tiletého výročí Nepomucenu. A snad i mně bude jednou v budoucnu dopřáno vrátit se opět mezi Vás. Protože návraty z Říma to nejsou jen pamětní mince na památku ale především ten nepomucenský křesťanský optimismus, který je nakažlivý - a to je moc a moc dobře. Ještě malou prosbičku. Vyřídíte prosím mnoho, mnoho pozdravů a vděčných vzpomínek Otcí Říhovi. Připomeňte mu, že to jsem já, kterému v provincii věnoval 10 lístků na autobus. Váš M.

V dopise z domova, jaro 1989:

"... Večer dlouho do noci jsem si četla Brázdu. Nevím, zda mi to patřilo, ale jsem Vám za to nesmírně vděčná, protože se vracím na chvíli prožité v Nepomucenu. Cítila jsem se tam velice dobře. Všichni tam byli duševně mladí, přesto že už měli nějaká léta. Byla jsem tam duchem doma, ale myslím tím jiný domov ... "

Redakce Brázdy se omlouvá p. Mikulášovi HATIAROVI za uveřejnění jeho článku "List bratom" v posledním čísle 2/1989. Text zmíněného článku se dostal k dispozici redakce bez vědomí autora a rovněž jeho zveřejnění se uskutečnilo proti výslovně vyjádřené jeho vůli. K samotnému textu dodáváme na přání autora, že tento byl napsaný v roce 1985 a není už v mnohých bodech aktuální.
Nepomucenum 17-06-1989 Za redakci K. V., rektor

ORVIETO:

Generální vikář orvietské diecéze jménem pana biskupa, katedrální kapituly a jménem komitátu pro náboženské oslavy "s v a t ě h o k o r p o r á l u" pozval Nepomucenum k účasti na historickém procesí Nejsvětějšího Těla a Krve Páně. Minulá léta jsme chodiváli na Boží tělo do Bolšeny, kde se udál eucharistický zázrak při mši sv., kterou celebroidal kněz Petr z Prahy. Tuto událost znáte. Korporál se skvrnami Krve se uchovává v orvietské katedrále. Naši bohoslovci mívají tu čest, že mohou nést v božítělovém procesí tento korporál. Letos jsme se bohužel nemohli zúčastnit, protože právě v tutéž neděli Svatý Otec svétíl na kněze naše 4 jáhny. Odložili jsme tedy naši účast v Orvietu na příští rok.

CANADA:

Našemu příteli a dobrodinci Franku Šálovi děkujeme za dar \$ 50,- a za jeho milá slova. "Doznal jsem - píše - ,že Svatý Otec již podepsal dekret svatořečení Bl. Anežky Přemyslovny. Tak Vám posílám velmi krásnou básně Blahoslavená Anežka Česká a ještě druhou básně Vše ke cti Boží. Aby jméno Boží všude na světě bylo co nejvíce ctěno, velebeno a posvěcováno tak, jak se modlíme v první prosbě Otčenáše: posvět se jméno Tvé. Přál bych si, aby lidé všude na světě se měli rádi a jeden druhému dle možností pomáhali. Se srdečným a přátelským pozdravem Váš neznámý přítel Frank Šála."

Básně uveřejníme v některém z příštích čísel Brázdy.

BURLINGTON - CANADA:

Jelikož mé oči jsou velice slabé není mi možno psát každému jednotlivě, proto jsem nucen vám blahopřát touto cestou společného dopisu. Koncem minulého roku jsem, neznámo lékařům jak, utrpěl jakési zranění, či neduh retiny. Dva specialisté se domnívali, že mi bude oko "explodovat" - třetí odborník - po lasserovém ozařování a angiogramu mi sdělil: "Dle mého soudu to vaše oko nebude explodovat, ale vydrží to, ale již nebudete vidět jako jste viděl než se toto vašemu oku přihodilo.." Byl jsem velice potěšen, neboť Dr. Zahoruck mi řekl: "nebudete institutionalised - budete se moci starat sám o sebe." Měl jsem velikou radost a odešel do kaple nemocnice sv. Josefa v Hamiltoně a moc Pánu Bohu, P. Marii a sv. Josefu děkoval za dar světla, za milost vidět. Všem vám - přátelé-děkuji za vaše modlitby a přání blaha jak ku sv. Josefu tak i k Velikonocům, rovněž za vaše milodary naší misii. Pán Bůh vám to všem hojně odplatí zde i na věčnosti.

Všem vděčný, blahopřející a žehnající -Otec Josef V. Šach.

Josef V. Šach

Drahý Otče Šachu,

modlíme se za Vás a vyprošujeme Vám a celé Vaší celkové farnosti Boží ochranu a pomoc. Jste pro nás vzorem poctivého "dělníka na vinici Páně" a také toho, kdo věrně po dlouhá léta stojí modlitbou, přátelským slovem a velkorysým činem při naší i Vaší koleji Nepomucenum.

Z domova píšíc:

"O výročí koleje jsme slyšeli v rozhlase. Nechť Vás chrání a opatruje sv. Josef i nadále. Světlem Vaš namáhavé práce je naděje v budoucnost koleje - naděje, že opět ožije vždy studenty z domoviny. Všichni svatí patroni nechť jsou Vašimi přímluvci a ochránci. To je i naše skromné přání z tohoto koutu republiky".

Všem našim čtenářům patří upřímné "Pán Bůh zaplať" za modlitby a oběti, které za nás přinášíte.

Zvláště pak děkujeme i těm, kteří finančně podpořili náš časopis. P. Svoboda nám poslal 23000 Lit, P. Volf 20000 Lit, České náb. středisko Velehrad 20000 Lit. Mezi podporovatele počítáme i našeho Otce rektora, který přispívá chybějící částkou. A také nezapomínáme ani na dárce, kteří si přejí zůstat ve skrytosti. Ještě jednou všem děkujeme!

USA:

*With gratitude to Almighty God
Miroslav Sultus
announces his
Ordination to the Holy Priesthood
on Saturday, the tenth of June
nineteen hundred and eighty-nine
at ten o'clock in the morning
at The Cathedral of Saint Augustine
359 Washington Avenue
Bridgeport, Connecticut*

In the Power of the Holy Spirit,

With gratitude to God

Jiří Petr Haberle

**will be ordained to the Holy Priesthood
by the Most Reverend Rembert G.
Weakland, O.S.B., Archbishop of
Milwaukee on Saturday, the twentieth of
May nineteen hundred and eighty-nine at
eleven o'clock in the morning at the
Cathedral of St. John the Evangelist,
812 North Jackson Street, Milwaukee,
Wisconsin, United States of America.**

Radujeme se, blahopřejeme a prosíme o novokněžské požehnání pro všechny nás v Nepomucenu i pro naše drahé v dalekém domově.

P. S.

Na závěr dovoluťe ještě malou technickou poznámku. Od příštího čísla budou všechny příspěvky pro Brázdu psány na mikropočítači PC-XT/Olivetti. Jak vidíte, i my se automatizujeme. Doufáme, že budete s námi spokojeni a prosíme o zaslání případných připomínek. Děkujeme za Vaše dopisy, návrhy i otevřená slova kritiky.

V úctě zdraví

Redakce

